

СЕВИМЛИ ЎЗБЕК ШОИРАСИ ЗУЛФИЯГА “ЭҲТИРОМ”

Тошкент Давлат Тиббиёт Университети,
Фундаментал тиббиёт йўналиши
205-А гуруҳ талабаси Юсунова Феруза

Аннотация: Ушбу мақолада ўзбекнинг мард аёли, шеърятнинг онаси Зулфияхоним ҳаёт йўли, серқирра ижоди ёритилган бўлиб, ўзбек адабиётидаги забардаст ўрни кенг талқин қилинган. Зулфиянинг ижодидаги муҳаббат, садоқат, маърифат ва инсонпарварлик каби сифатлари ёрқин очиб берилган.

Калит сўзлар: Зулфия Исроилова, ватанпарварлик, ўзбек адабиёти, шеърятчи, адабий мероси, адолат тимсоли, вафо ва садоқат, эстетик фикр.

Аннотация: В данной статье освещены жизненный путь и многогранное творчество выдающейся представительницы узбекской поэзии, «матери поэзии» Зульфийи. Также широко раскрыта её значимая роль в узбекской литературе. В творчестве Зульфийи ярко отражены такие качества, как любовь, преданность, просвещённость и гуманизм.

Ключевые слова: Зульфийа Исроилова, патриотизм, узбекская литература, поэзия, литературное наследие, символ справедливости, верность и преданность, эстетическое мышление.

Abstract: This article highlights the life path and multifaceted творчество of Zulfiya, a prominent representative of Uzbek poetry, known as the “mother of poetry.” It also broadly interprets her significant role in Uzbek literature. The qualities of love, devotion, enlightenment, and humanism are vividly revealed in Zulfiya’s works.

Keywords: Zulfiya Isroilova, patriotism, Uzbek literature, poetry, literary heritage, symbol of justice, loyalty and devotion, aesthetic thinking.

Зулфияхоним ҳаёти ва ижоди ҳақидаги кизиқарли маълумотлар билан танишган ҳар бир инсон ўзида чексиз мамнунликни ҳис этади. Зулфияхонимга атаб ёзилган шеърлар, улар шаънига айтилган эъзозли сўзлар, бадийий - эстетик

фикрларни баён этиш орқали олам қадар завқланиш мумкин. Зулфиянинг ҳаёти ва ижодини ўрганиш орқали унинг ҳурмати, кадр - қимматини осмон қадар кенг ва бепаён эканлигини англаш лозим. Аёл борки олам мунаввар ёхуд олам гўзаллиги Зулфияхонимда мужассам. Унинг ўрни беминнат, фаолияти ҳамма жойда улуғланади. Зулфияхоним том маънода маънавиятли, баркамол комил инсондир. Унинг оилада фарзандларига сингдирган тарбиясида ибрат ва намунали мактаб мавжуд. Унда Ватанга, ота онага содиқлик, фидойилик, меҳр-муҳаббат, ўзаро ҳурмат, соғлом дунёқараш, хулқ-атвор, одоб-ахлоқ каби юксак инсоний фазилатлар мужассамланган. Шу жиҳатдан ҳам Зулфияхоним оилада тарбиячи, мураббий аёл бўлган. Фарзандларига тўғри тарбия бериш, уларни она юртига, Ватанига фидойилик руҳида тарбиялашдек муҳим ишлар кўпроқ уларнинг зиммасида бўлиб, болаларини ёшлигиданоқ меҳнатсевар, илмга чанқоқ шахс сифатида тарбиялаганлар. Бунда Зулфияхонимнинг ўзгача янгича фикрлаш, чуқур тафаккур қилишини жуда яхши ҳис этиш мумкин. Дарҳақиқат, келажакни ўйлаган, нурли истиқболни кўзлаган Зулфияхоним доимо эъзозда. Унинг жамолидан таралган нур, гўзаллик ҳамиша оламни мунаввар этган. Юртимиз равнақиға сайқал берган. Бу дунёда Зулфияхонимдек аёллар, оналар борки, улар яхшилик, эзгулик, меҳр-оқибат, тирикликнинг устуни бўлаверадилар. Улар борки, хонадонимиз тинч-осоишта, саранжом-саришта, юртимизда файзу-барака ҳукмрондир. Зулфияхонимнинг ҳурмати, кадр-қиммати осмон қадар кенг ва бепаёндир. Ёшлар бахтини нақадар улуғ бўлиши аввало аёлларга боғлиқдир. Аёл доно бўлса оила тинч бўлади, оила тинч бўлса, жамиятимизда ҳам тинчлик, ҳамжиҳатлик, осойишталик ва барқарорлик ҳукм суради. Авлоди баркамол ўсган элнинг келажаги ёруғдир. Зулфияхонимнинг энг яхши фазилатларидан бири унинг сабр-тоқатлилигидир. Шунинг учун ҳам уни гўзаллик тимсоли дейиш ҳам мумкин. Зулфияхонимни эъзозлаш, унга юксак эҳтиромлар кўрсатиш ўзбек халқиға хос хусусиятдир. Оқила ва гўзал Зулфияхоним ўзининг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги, қалби дарёлиги билан ойилада ва бутун жамиятдаги мувозанатни, поклик, ҳалолик, самимият ва адолат муҳитини сақлаганлар.

Ҳақиқатан ҳам Зулфия оламини гўзал, меҳрли ва адолатли қилиш учун яратилган. Зулфиянинг меҳр тўла мунис кўзларида илоҳий нурни илғаш мумкин. Ана ўша ёғду ҳаётни ғолиб ва мафтункор этгувчи қудратли гўзалликдир. Ана шу зиё фарзандлари, ёшлар зуваласида жасорат, муҳаббат, она тупроққа садоқат, ҳалоллик, Ватан тақдирига масъуллик ҳисси бўлиб қарор топади. Ана шу меҳр нурида ёшлар ўз халқи, миллати умрини боқий этувчи даҳо фарзандлар бўлиб камолга етадилар. Илдизимизда қоядек бўлиб турган Аҳмад Фарғоний, имом Бухорий, АмирТемур, Алишер Навоий, Мирзо Улуғбек, Жалолоддин Мангубердилар зуваласида ўша нур бор. Довюррак Алпомиш, Гўрўғли Кунтуғмишлар ҳам Аёлнинг орзу-тилакларининг ўлмас рўёбидир. Дунёни лол қолдирган аجدодлар шуъласи ҳамон йўлимизни ёритар экан, истиқболнинг, янги асрнинг буюқларини ҳам Зулфияхоним каби гўзал, кўркем, ақли, аёллар тарбиялаганлар. Ибн Сино, Улуғбек, Жомий ва Саъдий, Навоий ва Фирдавсий, Бедил ва Хайём, Нодира ва Увайсийни дунёга келтирган аёл она бу муқаддас бир зотки, унинг билан олам мунаввар, унинг билан оила, ватан, хонадон ободдир. Аёл ўз дилбандига гўзал кўшиқлар, тоза хаёллар, ёрқин орзулар, келажак умидлари орқали ноёб фазилатларни сингдиради. Оилани оила қиладиган зот бу аёлдир. Зулфиядек оқила, гўзал аёллар ўзларининг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги қалби дарёлиги билан оиладаги, қолаверса, бутун жамиятдаги мувозанатни, поклик, ҳалоллик, самимият ва адолат муҳитини сақлаб турадилар. Барчамиз учун азиз мўътабар бўлган шоира Зулфияхоним ҳақида сўз юритар эканмиз, бизни дунёга келтирган ва оқсут бериб вояга етказган аёл-она сиймосини доимо улуғлаб, ардоқлаб яшаймиз. Аёлни эъзозлаш, аёлга эҳтиром кўрсатиш халқимизга хос олижаноб қадрият ҳисобланади. Шу жиҳатдан қалбимиз, юрагимиздаги жамики эзгу фазилатлар учун азиз ва меҳрибон Зулфияхонимнинг хизматларини ҳеч нарса билан қиёслаб, баҳолаб бўлмайди. Шоира Зулфиянинг меҳр-муҳаббат, вафо ва садоқати, фидойилиги ҳамиша яхшилик ва эзгуликга интилган ўзбек аёлларининг гўзаллик тимсоли бўлиб, уларнинг шаклу шамойили сийрати, маънавий оламидаги ибто-ҳаё, андиша, сабр ва маътонати сифатида намоён

бўлади. Ҳаётда бундай аёлларнинг фарзандлари доно, ақлли бўлиб вояга етадилар. Биз жаҳон тарихида ўз номи, ўрни билан машҳур бўлган жуда кўп аёллар; Тўмарис, Сарой Мулкхоним, Нодирбегим, Гулбаданбегим, Зебунисобегим, Жаҳон отин Увайсий, Анбар отин, Зулфия, Саида каби шоира-фозилаларимиздан фахрланамиз. Шунини алоҳида таъкидлаш жоизки, Зулфияхонимнинг мазмунли ҳаёти ва ижодидан баҳраманд бўлиб, яратиш ва бунёдкорлик ишлари билан шуғулланиш барча ёшларнинг муқаддас бурчидир. Бу борада жуда катта, улкан ва фойдали ишларни режалаштириш ва уларни муваффақиятли амалга ошириш борасида тинимсиз меҳнат қилиш, ўқиш талаб этилади. Натижада барчамиз Зулфияхонимнинг миллий меросидан тўлиқ баҳраманд бўлиб, ундан эстетик завқланишга эришамиз. Аёл оламини гўзал, меҳрли ва адолатли қилиш учун яратилган, Аёлнинг меҳр тўла кўзларига, зехн солганмисиз? Муни кўзларидаги илохий нурни илғаганмисиз? Ана ўша ёғду ҳаётни голиб ва мафтункор этгувчи қудратли гўзалликдир. Ана шу зиё фарзанд зуваласида жасорат, муҳаббат, она тупроққа садоқат, ҳалоллик, Ватан тақдирига масъуллик ҳисси бўлиб қарор топади. Ана шу меҳр нурида Аёл ўз халқи, миллати умрини боқий этувчи даҳо фарзандларини камолга етказди.

Хулоса шуки, Ҳақиқатан ҳам Зулфияхоним лутфу ҳимматга сазовордир. Зулфияхонимдек барча аёлларимиз жамиятда ҳам уйда ҳам ўз ўрнига эгадирлар. Улар барча соҳаларда хизмат қилиб келмоқда. Мамлакатимизда аёлларга ўзгача ҳурмат ва ғамхўрлик кўрсатилади. Аёллар гўзаллиги жозибали кучдир. Улар фидойилик наъмунасини кўрсатишга қодир бўлган зотлардир. Ҳаётимиз чироғи, умримиз мазмуни бўлган аёлларни ардоқлаб, мадҳ этайлик. Аёлни эъзозлаш ота-боболаримиздан мерос. Ўзбек халқининг ёрқин намоёндаси ҳисобланган Зулфияхонимнинг ижоди, инсонийлик фазилатлари ҳамда ўзбек адабиётига қўшган ҳиссаси ҳақида қанча гапирсак ҳам кам.

Зулфияхоним Исроилова - таниқли ва иқтидорли ўзбек шоираси. Зулфияхоним истеъдод соҳибидир. Унинг шеърлари чуқур маънога эга. Зулфияхоним аёллик ифқатини, нозикликни, ибо-ҳаёни, илмни шунингдек

барча яхши хислатларни ўзида мужассамлаштирган ўзбек аелидир. Гўзалик тимсоли бўлган Зулфияхонимнинг ҳаракатлари яни ижодкорлиги, қалбнинг поклиги давримизнинг ҳаққоний ифодаси ҳисобланади. Биз ёшлар Зулфияхонимдан андоза олсак арзийди. Зулфияхонимнинг туғма ижодкорлиги, тиришқоқлиги ва меҳнатсеварлиги таҳсинга лойиқ.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

1. Зулфия (1965). Юрак. Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт.
2. Каримова, Д. (2023). Зулфия ва ёш ижодкорлар. Тошкент: Маънавият нашриёти.
3. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси (2023). Зулфия номидаги мукофот совриндорлари ҳақида. Тошкент.
4. Абдуғафурова, Н. (2022). Ўзбек шеърлятида аёллар овози. Самарқанд: Илм зиё.
5. Раҳимова, М. (2021). Зулфия ижоди ва унинг ўрганилиши. Бухоро: Адабиётшунослик институти.